
Kőríz Imre

CSIRKETEMETÉS ÉS ASZTALLAPLÉNYEK

„Ha a csirkék és mi is kétdimenziós lények lennénk, nem tudtuk volna levágni őket – mondta a fejre pántolható LED-es lámpa hideg fényénél. – Egy lapos késsel nem lehet vágni vele egy síkban lévő és csak ezzel a vízszintes kiterjedéssel rendelkező másik tárgyat. Két dimenzióban a csirkéket legfeljebb leszúrhattuk volna.”

Egy-egy tál volt a kezünkben, bennük két háromdimenziós csirke kábelnyalábszerű belei és a járulékos részek. „Ezek szerint vágni csak három dimenzióban lehet – feleltem. – Vajon a szúrás és a vágás után mi jön a negyedik dimenzióban?” „Nem tudom, de mit szólna ahhoz, hogy esetleg egy négydimenziós csillag összeomlása miatt létezzünk?”

„Minek ez a bélásás? – kérdeztem. – Nem lehetne csak kidobni?” Nem lehetett: a kukában a bél megbüdösödik, főleg, hogy már eleve büdös. Így folytatta: „A világegyetem az ősrobbanás miatt tágul, és folyamatosan hűl, a szélein elvileg jobban. Csakhogy a világ mégis nagyjából mindenhol egyformán hideg.”

„Nem tudom, itt valahogy hidegebb van, mint bent” – mondtam. Addig azt hittem, a főzésben a borsópirgálás a legidegesítőbb. Tényleg nem egy szapora munka, de legalább nem kell utána ásni, főleg nem ilyen mélyet. Mert különben a kannibáltermészetű csirkék kikaparnák eltűnt társaik földi maradványait.

„Egy négydimenziós csillag halála esetén a kilökődő anyag háromdimenziós membránt hoz létre, és lassan tágulni kezd. A mi univerzumunk egy ilyen bránban lehet” – fejtegette. Én azt akartam mondani, hogy ássunk inkább a kerítésnek a szomszéd felé eső része mögött. Szóval a szomszéd földjén.

De inkább ezt kérdeztem: „Mióta értesz te ehhez?” „Ehhez mindenki ért, ha elmagyarázzák neki – mondta. – Ha az asztalon élne két kétdimenziós lények, és az egyikre ráborítanál egy poharat, nem értené, miért nem tud kimenni, és honnan jött, ami bezárta. Érted, nem?”

Én már azt sem értem, hogy ha cigarettahamu esik az asztalra, miért lehet benyálazott ujjbeggyel egyben felemelni úgy, hogy ne kenődjön el. Ezt meg is mondtam. „Ehhez nyilván valami speciális ismeret kell, mondjuk a hajszálcsovéesség. A világhoz elég csak értelmesnek lenni” – magyarázta.

„Szóval létezhet több dimenzió, ahogy sík is több van: ezek voltaképp a mi háromdimenziós világunk membránjai, de az asztalléények nem érzékelik a másik asztallap lakóit, mert nem látják ki a világukból. Nekik mi kopogó szellemek lennénk, akik oda is be tudnak menni, felülről, ami felőlük nézve zárva van.”

„Hagyj békén a szellemekkel, amikor épp véres cafatokat temetünk – mondtam, mert különben is gyökérbe ütköztem. – És egyáltalán hova akarsz kilyukadni?”
„Csak arra gondoltam – felelte –, hogy ha egy matricaszerűen lapos lénynek kiveszed a közepét, az ő kétdimenziós világában

a változás nem érzékelhető, hiszen a többiek felől csak a körvonalai látszanak, márpedig azok változatlanok, de a lény mégis elpusztul. Nem lehet-e, hogy a halál, itt, Balatonszárszón, a négydimenziós univerzum kitüremkedésszerű bránján az, hogy a negyedik dimenzió felé távozik belőlünk valami, amiről nincs is tudomásunk, mert oda, ahol addig volt,

nem látunk be? Ahogy a kétdimenziós lény se lát be magába – hiszen akkor elpusztulna.” A csirkékből tehát eltávozott valami a negyedik dimenzióba. Szerencse, hogy nekünk elég volt a maradék, sőt abból se kellett mind.
„A kérdést tovább árnyalja – folytatta – az a tény, hogy egy hete ellopták az egyik biciklimet.” Az ötből. Mert úgy tudom, öt biciklije volt.

Mindegyiknek megvan a maga létoka: az egyiken gyerekülés van, a másikat mindennapos városi közlekedésre használja, a harmadik csodaszép, a negyedik túrabicikli. Nem tudom, az ötödik milyen volt, az tűnt el.
„Konkrétan húsvétvasárnap. De ezt csak úgy mondom, nem akarok vádaskodni.”